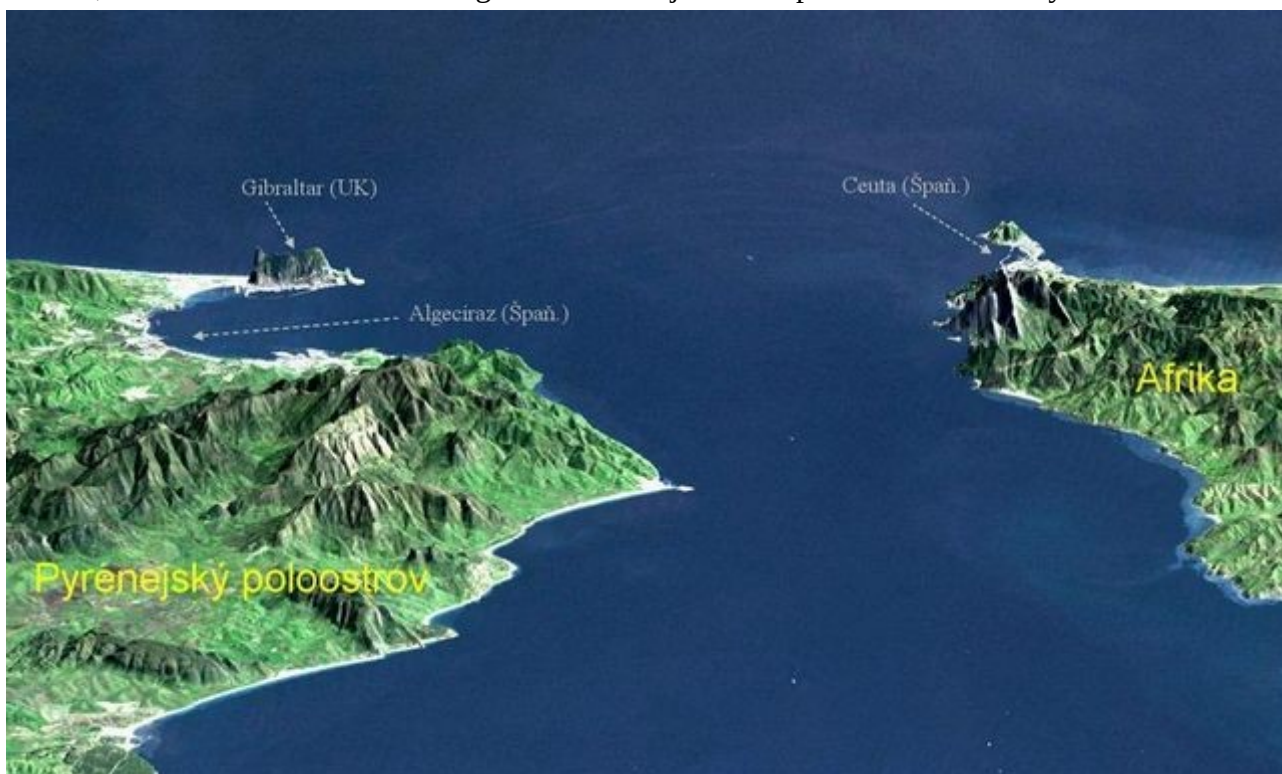

Výlet do Andalusie 5 - Gibraltar 27. 9.

Výlet na Gibraltar byl fakultativní, ale samozřejmě jsme si jej nemohli nechat ujít. Leccos jsme o tomhle strategicky důležitém místě četli a slyšeli, ovšem osobní zážitek je k nezaplacení. V přípravách na výlet jsem se dopustil chyby. V očekávání dalekých výhledů na moře a případně až do Afriky jsem si nasadil objektiv s dlouhým ohniskem. Na místě vše probíhalo trochu v poklusu a na výměnu objektivu jaksi nebyl čas a ani podmínky. Proto jsem měl při hledání přiměřeného odstupu od fotografovaných objektů někdy potíže a na fotkách je to znát.

Cesta z Fuengirolay na Gibraltar je dlouhá zhruba 120 km a vede částečně podél pobřeží Costa del Sol, částečně souběžně s ním. Legendární skálu je vidět z poměrně velké dálky.

Pohled na Gibraltar (foto NASA)

Protože je Gibraltar britské území, nikoho nepřekvapí pasová a celní kontrola. Proběhla rychle a bez komplikací. Určitým překvapením bylo, že Gibraltar je asi jediným územím Britského společenství národů, kde se jezdí vpravo. Další zvláštností je, že vlajka Gibraltarů je jediná, která neobsahuje „Union Jack“

Náš autobus nás vyložil na autobusovém nádraží, kde jsme přesedli do dvou minibusů a vyrazili na okružní vyhlídkovou cestu. Nad přesedáním jsme se v prvním okamžiku trochu podivili, ale záhy bylo jasno. Ulice a zatáčky na Gibraltaru jsou takové, že autobus normální velikosti by jimi neprojel. Minibusy řídí místní, anglicky mluvící řidiči, ovšem pro návštěvníky z jiných zemí je připravený komentář cesty ve srozumitelném jazyku včetně češtiny. Řidič jen ve správném okamžiku komentář zapne nebo zastaví. Některá místa komentáře jsou trochu zarážející až úsměvná. Jak jsme se později dozvěděli, k vytvoření byla použita umělá inteligence.

Gibraltar byl osídlený od nepaměti, byla zde nalezená v roce 1848 první lebka neandrtálce ještě před slavným nálezem v německém Neanderthalu. Vystřídali se zde postupně Fénici, Kartáginci, Římané a Vizigóti. V roce 711 se zde vylodili Arabové pod velením Táríka ibn Zijáda. Po něm byla skála pojmenovaná Džebel al-Tárik = Tárikova hora. Zkomolením tohoto názvu vznikl Gibraltar.

První zastávka byla na plošině poblíž Europa Point. Byl odtud výhled na moře, prý odtud bývají k vidění i delfíni a kosatky. My jsme to štěstí neměli a museli jsme se spokojit s pohledem na maják. Na druhé straně je mešita Ibrahima al-Ibrahima z roku 1997 a ještě vysoké skály, kde je přírodní rezervace.

Vzhledem k specifickému podnebí se zde udržely jen odolné druhy rostlin. Roste jich zde přes 360 druhů, z nichž některé se nikde jinde v Evropě nevyskytují. Například Iberka gibraltarská¹ *Iberis gibraltarsica*, která je znakem Rezervace na Gibraltarské skále² a národní květinou Gibraltarů. Pochází ovšem ze severní Afriky, stejně jako národní pták Gibraltarů – Orebice berberská *Alectoris barbara*³. Přiznávám, že ani iberky, ani orebice jsme neviděli.

1 Dříve Štěničník gibraltarský

2 Upper Rock Nature Reserve

3 Vyskytují se i alternativní názvy Orebice pouštní *Alectoris petros* nebo Orebice skalní *Caccabis petrosa*

Za to jsme nemohli přehlédnout nejpopulárnější savce Gibraltaru – opice druhu Makak bezocasý *Macaca sylvanus*. Pocházejí z Afriky z pohoří Atlas a na Gibraltar se dostali jako mazlíčci muslimských dobytých. Část se jich dostala na svobodu a založili tak jedinou opičí populaci v Evropě.

Makaky si později oblíbili i Britové. Každá opice má své jméno a když se zraní nebo onemocní, je o ni pečováno ve vojenské nemocnici. Objevila se dokonce legenda, že dokud budou na Gibraltar makakové, bude patřit Britské koruně. Za 2. světové války místní populace opic povážlivě poklesla (údajně na 7 jedinců) a sám Winston Churchill se postaral o posílení stáda makaky ze severní Afriky.

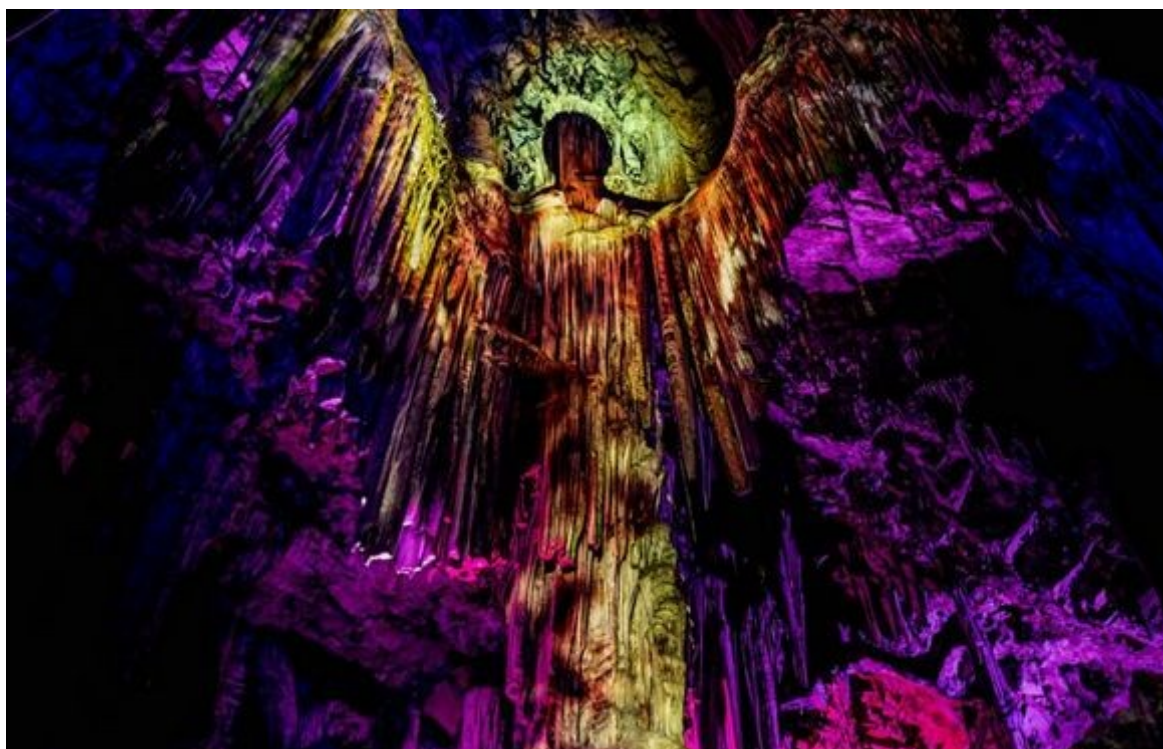
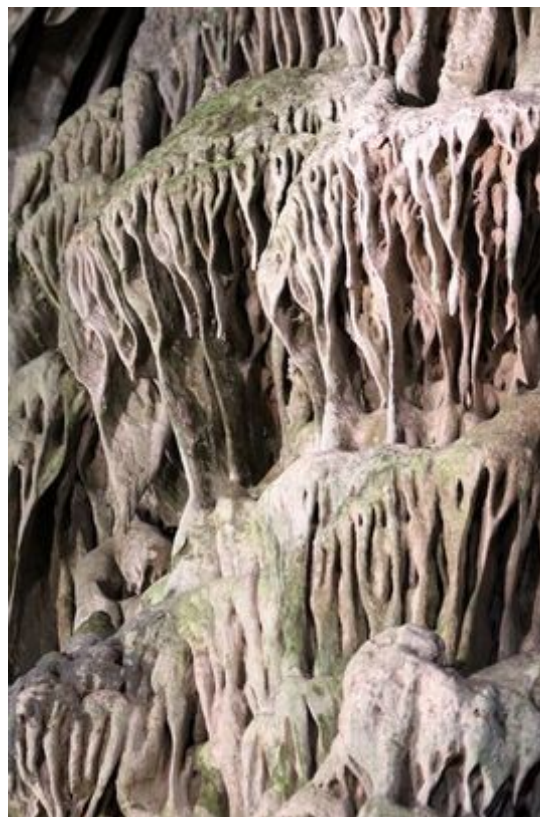
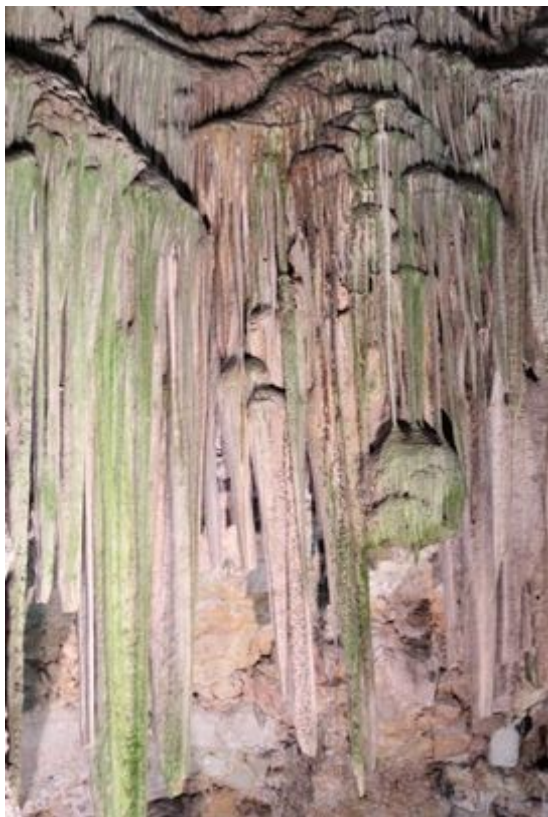
Zapisování dovezených makaků v době 2. světové války

Opice na Gibraltaru mají špatnou pověst, tvrdí se, že jsou vlezlé a dotěrné. Nevím, zdá se mi, že když je lidé neprovokují, chovají se s jistou grácií a lidi spíše přehlížejí.

Dalšími zástupci savců jsou zde divocí králíci a zástupci řádu letounů: netopýři a vrápenci. To rozhodně není překvapením. Na Gibraltaru je spousta přírodních vápencových jeskyň a kilometry podzemních chodeb vytesaných z obranných důvodů, které těmto letounům poskytují vhodné „ubytování“.

Nejznámější jeskyní je Jeskyně svatého Michala. Je to rozsáhlý jeskynní systém, který dostal jméno po podivuhodné soustavě krápníků, které vytvářejí podobu svatého Archanděla Michala.

Po další vyhlídkové jízdě, kdy jsme pozorovali místní zajímavosti jen z oken minibusu, jsme se vrátili na autobusové nádraží a pustili se do samostatné procházky. Do centra to nebylo daleko. Pár dní před naší návštěvou (10. 9.) byl na Gibraltararu svátek a byly vyzdobené nejen ulice, ale dokonce i typické britské poštovní schránky.

V jedné restauraci jsme se v zahrádce osvěžili a pomalu se vraceli k autobusovému nádraží. Obchod s proutěným zbožím nám svými upoutávkami připomněl České Budějovice. I tam je podobný obchod nazvaný „U proutěného Šemíka“ a jako poutač je před ním kuň upletený z proutí. V Gibraltararu vsadili na pejska a kočičku.

To, že Gibraltar byl vždy významným opevněným bodem, připomínají i historická děla vystavená na různých místech.

Třeba tohle je jedno ze čtyř ruských děl ukořistěných během Krymské války. Vláša je v roce 1858 věnovala Gibraltararu.

Vojenský význam Gibraltaru připomíná i řada místních názvů: Kings Bastion, North Bastion, Grand Casemates, Line Wall Curtain⁴, Queen Charlottes Battery, Tovey Battery. Některé budovy jsou zachované jako připomínky minulosti, jiné dnes slouží k jiným účelům.

Už jsem se zmiňoval o síti podzemních chodeb, které sloužily k obranným účelům. O jejich vybudování se starali ženisté (anglicky engineer). Proto nepřekvapí, že zde najdeme Engineer Lane a také sochu ženisty.

4 Slovo curtain zde nemá význam, na který jsme nejčastěji zvyklí, tedy záclona, ale označuje plochou část hradeb mezi dvěma věžemi nebo bastiony

Samozřejmě za staletí, a pokud si připomeneme neandrtálce, tisíciletí se podoba Gibraltaru dost měnila. Docela dobře to demonstrují následující obrázky. Ten nejstarší je pohled na Gibraltar z moře a byl vytvořený v roce 1567

Další je z obléhání Gibraltaru v roce 1779, jehož výsledkem bylo připojení Gibraltaru k Británii.

A konečně stav ze současnosti je na této fotografii:

Ptačí pohled na Gibraltar od pevniny. Vpravo dole je vidět letiště, jehož vzletová a přistávací dráha se donedávna křížovala se silnicí. Dnes je pro motorová vozidla vybudovaný tunel, ostatní provoz je stále řízený dopravními světly (foto Ayala licence CC)

Pro nejmladšího vnuka jsme ještě v překvapivě bohatě zásobeném krámku na autobusovém nádraží koupili gibraltarského opičáka v plyšovém provedení. Plyšových opic tam měli spoustu, ale chtěli jsme, aby byl těm místním co nejpodobnější. Tenhle byl vydařený, těm živým hodně podobný, ale zapomněl jsem ho vyfotit.

Hraniční kontrola při výjezdu byla delší, ani ne tak kvůli lidem, ale kvůli autobusu, které se prý z obavy z pašování prohledávají poměrně důkladně. Po setkání s autobusem jsme se vraceli zpět do Fuengiroly. Na večeri bylo ještě brzo, tak jsme se ještě prošli po nábřeží.

čfk